

rozhodné, zda toto předcházející sprostění žalobce jeho postavení jako zodpovědného vedoucího směny noční a ustanovení jeho jako druhého vedoucího směny denní bylo opatřením trestním čili nic, neboť záleží jen na tom, zda byla žalovaná firma oprávněna, by žalobce propustila okamžitě proto, že odepřel konati služby míchače pokud se týče pomocného dělníka. Již v rozhodnutí čís. 215 sb. n. s. bylo vyloženo, že není důvodem okamžitého propuštění podle § 27 č. 4 zák. o obch. pom., zdráhal-li se zaměstnanec, přijatý na vedoucí místo, konati služby podřízeného druhu, které mu podle smlouvy nepříslušely. Nejvyšší soud nemá důvodu, by se od tohoto právního názoru v souzeném případě odchýlil.

Čís. 13750.

Pojišťovací smlouva.

Význam pojmu »řidičské povolání«.

Sedí-li řidič vedle pána vozidla řidičího vůz, aby bděl nad řízením vozidla nebo jen aby převzal řízení kdykoliv pán vozidla mu je přenechá, jest ve výkonu svého řidičského povolání.

Vysadil-li pán vozidla řidiče z povolání, jehož měl pojištěného proti úrazu, z řízení vozidla a svěřil-li řízení řidiči amatéru majícímu řidičskou zkoušku za dozoru řidiče z povolání, není v tom o sobě neopatrnost podle §§ 1297, 1299 obč. zák.

(Rozh. ze dne 13. září 1934, Rv I 2187/32.)

Žalující firma byla pojištěna u žalované pojišťovny pro případ úrazu řidiče auta žalující firmy, pro případ smrti z úrazu na 20.000 Kč. Při srážce auta žalující firmy, řízeného jejím ředitelem F-em, byl řidič žalobkyně, sedící vedle ředitele, tak těžce poraněn, že následkem úrazu zemřel. Žalobě firmy proti pojišťovně o vyplacení 20.000 Kč procesní soud první stolice vyhověl. Důvody: Sporné je jen, jak jest vykládati zvláštní v pojistce uvedenou podmínku: Pojištěním jsou kryty jen úrazy (řidiče), utrpěné v povolání jako šofér. Žalovaná strana připustila, že nespádají pod pojištění jen úrazy utrpěné při řízení auta, nýbrž i jiné, které se přiházejí při jiném výkonu povolání řidiče, než právě při řízení. Již z toho plyne nesprávnost názoru žalované, že řidičem jest míněna jen osoba auto řídící a že, nebyti dodatku zvláštních podmínek »při výkonu svého povolání« mohl by tímto řidičem býti i řidič amateur. Pojmu »řidič« je použito jako rovnocenného s pojmem šofér, tedy řidič z povolání, jak vidno i z toho, že v dopise ze dne 10. února 1926 užívá žalovaná obou pojmů jako stejnoznačných. I v pojistce je ve zvláštních podmínkách použito pojmu šofér a tím vyznačeno, že v pojistce použitým pojmem »řidič« jest rozuměti jen řidiče z povolání. I celá instituce tohoto druhu pojištění má za účel, by majitelé aut měly své šoféry pojištěny proti úrazům při jich povolání se přiházejícím. Je nesporno, že v souzeném případě přichází jako pojištěný v úvahu Karel B., který byl u žalující řidičem auta »Praga«. Zúzuje se tedy řešení sporu na otázku, zda Karel B. utrpěl při nehodě dne 29. listo-

padu 1930 smrtelný úraz vykonává ve smyslu zvláštních podmínek pojišťovací smlouvy své povolání jako šofér u žalobkyně. Bylo zjištěno, že Karel P. dovážel v kritický den z příkazu žalující, resp. jejího k tomu oprávněného ředitele tohoto a ještě 3 úředníky žalující strany z továrny z H. do Prahy a že se měl pak vrátit s autem do garáže. Auto sice řídil ředitel F., ale šofér B. nejel s sebou pro zábavu jako cestující, nýbrž ve své vlastnosti jako šofér. Byl by jistě musel převzít kdykoliv řízení na rozkaz ředitelův, byl by i musel opravit případné poruchy, bděl, jak prokázáno, nad správným řízením vozu, dává řediteli teprve as měsíc k řízení auta oprávněnému a tedy ještě nezkušenému F-ovi potřebné pokyny, a měl pak auto zavést zpět. Jak žalovaná přiznala vztahovalo se pojištění nejen na úrazy při řízení vozu, nýbrž i při jiném výkonu povinností řidičských (čistění, oprava vozu atd.). Takovouto zhusta se vyskytující povinností šoféra je, že doprovází majitele auta, sedě vedle něho, by bděl nad správným řízením vozu, je kdykoliv převzal, případné poruchy po cestě odstranil a, když majitel vozu dojel na místo určení, vrátil se po případě s autem zpět. Karel B. utrpěl tedy dne 29. listopadu 1930 úraz, vykonává své povolání jako šofér. Není rozhodným, že toto povolání záleželo v něčem jiném, než v řízení vozu, neboť zvláštní podmínky zúžují sice ručení na úrazy utrpěné v povolání jako šofér, řízení vozu jest však jen částí tohoto povolání a ručení, pokud se týče úrazu při řízení, není, ač by se tak mohlo státi, vázáno podmínkou, že musí řidič osobně řídit, přesněji řečeno, že neřídí-li šofér, je zásadně jakékoliv ručení za jeho úraz vyloučeno. Že tento výklad zvláštních podmínek je správný, vysvětluje i z jich genese, jak je dotvrzeno výpovědí znaleckého svědka P-a. Úrazové pojištění řidičů je totiž nyní a bylo již v době uzavření pojistky upraveno dohodou, podle níž všechny pojišťovny zachovávají určitý tarif. Před touto dohodou vyskytovalo se pojištění, znějící výslovně na úraz při řízení, ale autodohodou tento pojem rozšířen na úrazy v povolání (nižší tarif) neb i mimo povolání (vyšší tarif). Autorům autodohody byl tento pojem jasný, nepočítali však na tak zvláštní případ, jako je souzený. To však, že oni a po nich i žalovaná použitého pojmu, pokud se týče obratu správně a úplně nedomyslili, nemůže zbavit pojištěnce práva na výplatu pojistného. Takové nedostatečné ujasnění si pojmu, pokud se týče obratu ve smlouvě použitého šlo by i tak ve smyslu § 915 obč. zák. k tíži žalované, to tím spíše, že má řadu odborníků a tedy i možnost a povinnost jasně se vviadřovati. V souzeném případě nelze tedy než z logického výkladu zvláštních podmínek smlouvy za to míti, že v pojistce smlouvená pojistná příhoda nastala (čl. 278 obch. zák.). O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Nelze podle zjištěných skutečností pochybovati o tom, že Karel B. v době úrazu byl ve výkonu svého povolání, když, sedě v přední části vozu vedle ředitele žalující strany F-e, doprovázel ho při jízdě do P., kam zřízení žalobkyně byli služebně dopravováni, a odkud měl vůz zpět dopravit, i když sám auto osobně neřídil, neboť k jeho šoférským služebním povinnostem, tedy k výkonu jeho povolání jako šoféra strany žalující náleželo i to. Příhodil-li se mu při tom úraz, jest žalovaná povinna tento úraz podle pojistky krýti, neboť se smlouvou zavázala ve smyslu pojišťovacího návrhu právě odškodniti úraz, který utrpí

ve výkonu svého povolání šoférského řidič pojištěného auta, t. j. osoba, která podle jasných intencí obou stran k služebnímu řízení a obsluhování auta žalobkyní bude po případě byla sjednána. Jisto jest, že kdyby se byl přihodil úraz řediteli F-ovi, řídícímu auto, nebyla by žalovaná k odškodnění smluvně povinna, poněvadž právě, ač auto řídil, byl sice jeho faktickým řidičem, nikoliv však řidičem ve smyslu pojišťovací smlouvy t. j. šoférem z povolání ve službách žalobkyně, určeným k řízení auta. Lze též připustiti, že žalovaná strana při uzavírání pojišťovací smlouvy se žalobkyní na možnost sporného případu nepomýšlela, ale to není důvodem k odpírání smluvní povinnosti, vyplývající z rozumného a nenásilného výkladu smlouvy, neboť podle něho kryt je úraz, který šofér utrpí ve výkonu svého povolání bez ohledu na způsob, jakým se to stane. Měla-li býti žalovaná zabezpečena proti případům úrazu, který šofér utrpí sice při výkonu svého povolání, avšak nikoli při osobním výkonu jednotlivých šoférských funkcí, t. j. nikoliv při bezprostředním řízení vozu nebo úkonů s ním souvisejících, musila by to ve smlouvě výslovně vytknouti a, neučinila-li tak, jde toto nedopatření neb opominutí na její vrub a nemůže z něho vyvozovati důsledky na úkor druhého smluvníka.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Stačí poukázat na správné odůvodnění napadeného rozsudku, jež dovolacími vývody vyvráceno nebylo a k jimž jest dodati: Podstatu pojmu řidičské povolání jest vymeziti podle okolností konkrétního případu. Sedí-li tedy řidič vedle pána vozidla řídícího vůz ať již za tím účelem, by bděl nad řízením vozidla nebo jen aby převzal řízení kdykoliv pán vozidla mu je přenechá, jest ve výkonu svého řidičského povolání. Zda by řidič byl ve výkonu svého povolání, kdyby místo pána vozidla byl řídil auto druhý řidič z povolání zaměstnaný u téhož pána vozidla, nebo kdyby byl z příkazu pána vozidla šel pěšky na určité místo, kde měl převzít řízení vozu, netřeba řešiti, poněvadž o takové případy nejde. Tento výklad výkonu povolání řidičského nemůže zvrátiti ani výtky, že nebylo žádnou stranou pomýšleno na souzený případ při uzavírání pojišťovací smlouvy, neboť jest pochopitelné, že nelze domysleti všechny možné druhy a způsoby úrazu přihodivší se řidiči v jeho řidičských funkcích pro jejich obsáhlou rozmanitost a jest proto pojišťovací smlouvu v konkrétních případech vykládati tak, by to odpovídalo zásadám poctivého styku (§ 914 obč. zák. a čl. 278 obch. zák.). Neodpovídalo by však poctivému styku, kdyby z výkazu řidičského povolání krytého pojistkou měly býti vyloučeny některé úseky pojmově těžko určitelné a závislé na libovůli jedné strany. Nelze také uznati, že žalující strana zavinila pojistnou příhodu tím, že vysadila řidiče z povolání, jehož měla pojištěného proti úrazu, z řízení auta a svěřila řízení svému řediteli F-ovi, řidiči amatéru, neboť všeobecné pojišťovací podmínky to nezakazují a řízení auta F-em majícím řidičskou zkoušku za dozoru řidiče z povolání není o sobě neopatrností podle §§ 1297 a 1299 obč. zák.